

୨୧ ଜାନୁଆରୀ ୨୦୨୨ ଖୁତବା ଜୁମାର ସାରାଂଶ
ସ୍ଥାନ - ମସଜିଦ ମୁବାରକ୍ ଇସଲାମାବାଦ୍, ଲକ୍ଷ୍ନୌ

ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ^{ସ.ଅ}ଙ୍କର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ତରରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ମାର୍ଗଦର୍ଶୀ ଖଲିଫା ହଜରତ ଅବୁବକର୍ ସିଦିକ୍ (ସତ୍ୟବାଦୀ) ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ଉସମାନ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଉଚ୍ଚତମ ସ୍ତର ଓ ମନୋହର ଚରିତ୍ରର ବିଶ୍ୱାସ ବର୍ଦ୍ଧକ ଚର୍ଚ୍ଚା ।

ଅଶହଦୁ ଅଲଲା ଇଲାହା ଇଲ୍ଲାହୁ ଓହ୍ଦହୁ ଲାଶରିକା ଲହୁ ଓଅଶହଦୁ ଅନା ମୁହମ୍ମଦନ୍ ଅବଦୁହୁ ଓହ୍ଦହୁଲୁହୁ ଅଜ୍ଜା ବାଦ୍ଫଉଜୁବିଲ୍ଲା ହିମିନଶ୍ ଶୈତା ନିରରଜିମ୍ । ବିସମିଲ୍ଲା ହିର୍ ରହେମା ନିରରହିମ୍ । ଅଲହମ୍ଦୁ ଲିଲ୍ଲାହି ରବ୍ବିଲ୍ ଆଲମିନ୍ ଅରରହମା ନିରରହିମ୍ । ମାଲିକି ଯୋମିଦ୍ଦିନ୍ । ଇୟାକା ନାବୁଦୁ ଓ ଇୟାକା ନସ୍ତଇନ୍ । ଇହ୍ଦିନସ୍ ସିରାତଲ୍ ମୁସ୍ତକିମ୍ ସିରାତଲ୍ ଲଜିନା ଅନ୍ଅମ୍ତା ଅଲୋହିମ୍ ଗୈରିଲ୍ ମଗ୍ସୁବି ଆଲୋହିମ୍ ଓଲ୍ଲାଲ୍ଲିନ୍

ତଶହୁଦ୍, ତଉଜ ଓ ସୁରଃ ଫାତିହାର ଆବୃତ୍ତି କରିବା ପରେ ହଜୁର ଅନଓର୍ ^{ଅ.ବ} କହିଲେ; ସିରତ୍ ଖାତମୁନ୍ ନବାଇନରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ମଦିନା ପହଂଚିବା ପରେ ହଜରତ ମୁହମ୍ମଦ ମୁସ୍ତଫା ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ଓଟ ସେଠାକାର ଦୁଇ ଜଣ ବାଳକ ସହଲ୍ ଓ ସୋହେଲ୍ଙ୍କ ଜମିରେ ବସି ପଡ଼ିଲା । ବସ୍ତୁତଃ ହଜୁର ^{ସ.ଅ} ଉକ୍ତ ଜମିକୁ ମସଜିଦ୍ ଓ ନିଜ ପରିଜନଙ୍କ ପାଇଁ ଘର ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ମନସ୍ତ କରିନେଲେ ଏବଂ ଆପଣ ସେହି ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କ ଠାରୁ ୧୦ ଦିନାରରେ ଉକ୍ତ ଜମିଟିକୁ ଖରିଦ୍ କରିନେଲେ । ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ ହଜରତ ଅବୁବକର ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଅର୍ଥ ମାଧ୍ୟମରେ ପୈଠ କରାଗଲା । ଗୋଟିଏ ବର୍ଷନାନ୍ତୁଯାୟୀ ହଜୁର ^{ସ.ଅ} ଦୁଆ ପାଠ କରି ଉକ୍ତ ଜମିରେ ଭିଡ଼ି ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ଆପଣ ହଜରତ ଅବୁବକର ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ କହିଲେ, ନିଜ ପଥର ମୋ ପଥର ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ କରି ରଖ । ପୁନଶ୍ଚ ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ କହିଲେ, ନିଜ ପଥର ହଜରତ ଅବୁବକର ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ପଥର ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ କରି ରଖ ଏବଂ ହଜରତ ଉସମାନ ^{ର.ଅ}ଙ୍କୁ କହିଲେ, ନିଜ ପଥର ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ପଥର ସହିତ ସଂଲଗ୍ନ କରି ରଖ । ମସଜିଦ୍ ନବୀର ସମସ୍ତ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ପୁନଶ୍ଚ ନିର୍ମାଣ ଉଭୟରେ ଅର୍ଥାତ ମୁହର୍ବମ୍ ଓହିଜ୍ରେରେ ଖୈବର ଯୁଦ୍ଧ ବିଜୟ ପରେ ହଜୁର ^{ସ.ଅ} ନିଜ ସାହାବାମାନଙ୍କ ସାଥରେ ସାମିଲ ହୋଇ ସ୍ୱୟଂ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ ।

ସହି ବୁଖାରୀର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ଅଲ୍ଲାମାଃ କୁସୁଲାନୀ ବର୍ଷନା କରିଛନ୍ତି; ଯେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭାତୁଭାବର ସମ୍ପର୍କ ଦୁଇ ଥର ସ୍ଥାପନ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଥର ହିଜରତ୍ (ପ୍ରବାସ) ପୂର୍ବରୁ ହଜୁର ^{ସ.ଅ} ହଜରତ ଅବୁବକର ^{ର.ଅ} ଓ ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ହଜରତ ହମଜାଃ ^{ର.ଅ}ଙ୍କର ହଜରତ ଜୈଦ୍ ବିନ୍ ହାରସା ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ସାଥରେ ଏବଂ ହଜରତ ଉସମାନ ^{ର.ଅ}ଙ୍କର ହଜରତ ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ ବିନ୍ ଅଓଫ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ସାଥରେ । ହଜରତ କୁବେର୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କର ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲାଃ ବିନ୍ ମସଉଦ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ସାଥରେ ଏବଂ ହଜରତ ଅଲୀ ^{ର.ଅ}ଙ୍କର ନିଜ ସାଥରେ ମୈତ୍ରିକ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ହିଜରତ୍ ପରେ ଅର୍ଥାତ ମଦିନାରେ ହଜୁର ^{ସ.ଅ} ହଜରତ ଅନସ୍ ବିନ୍ ମାଲିକ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଘରେ ୪୦ ଜଣ ମୁହାଜିର୍ମାନଙ୍କ ସାଥରେ ଅନସାରମାନଙ୍କ ମୈତ୍ରିକ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ।

ବଦର ଯୁଦ୍ଧରେ ଯୋଗଦେବା ପୂର୍ବରୁ ସାହାବାଙ୍କ ନିକଟରେ ୭୦ଟି ଓଟ ରହିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଓଟ ଉପରେ ତିନି ତିନି ଜଣଙ୍କୁ ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଆରୋହଣ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ହଜରତ ଅବୁବକର ^{ର.ଅ}, ହଜରତ ଉମର ^{ର.ଅ} ଏବଂ ହଜରତ ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ୍ ବିନ୍ ଅଓଫ୍ ^{ର.ଅ}ଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଓଟ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ତିନିଜଣ ସାହାବା ପାଲିକରି ଆରୋହଣ କରୁଥିଲେ । ହଜୁର ^{ସ.ଅ} ନିଜ ସାହାବାମାନଙ୍କ ସାଥରେ ଅବୁ ସୁଫିୟାନ୍ର ବ୍ୟବସାୟୀ ଦଳ ଯାହାକି ସିରିୟାରୁ ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରୁଥିଲା, (ତାହାକୁ) ଅଟକାଇବା ପାଇଁ ମଦିନାରୁ ବଦର ଅଭିମୁଖେ ବାହାରି ଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କୁ ସୂଚନା ମିଳିଲା ଯେ କୁରେଶ ମକ୍କାଙ୍କର ଏକ ସୈନ୍ୟ ଦଳ ଖୁବ୍ ତୀବ୍ର ବେଗରେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟୀ

ଦଳକୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସକାଶେ ଆସୁଛି । ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସଠିକ୍ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପାଇଁ ହଜୁର^{୧.୧} ନିଜ ସାହାବାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ପରାମର୍ଶ ଲୋଡ଼ିଲେ । ସାହାବାମାନଙ୍କ ଗୋଟିଏ ଦଳ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ଯେ ଶତ୍ରୁକୁ ଛାଡ଼ି ଆମକୁ ବ୍ୟବସାୟୀ ଦଳ ଆଡ଼କୁ ଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏଥିରେ ହଜୁର^{୧.୧} ପବିତ୍ର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{୧.୧} ଓ ହଜରତ ଉମର^{୧.୧} ବହୁମୂଲ୍ୟ ମତ୍ତବ୍ୟ ରଖୁଥିଲେ । ହଜରତ ମିକଦାଦ୍ କହିଲେ, ହେ ଅଲ୍ଲୀ^{୧.୧} ! ଅଲ୍ଲୀ^{୧.୧} ତାଲା ଆପଣଙ୍କୁ ଯେଉଁ ମାର୍ଗ ଆଡ଼କୁ ଚାଣି ନେଉଛନ୍ତି ଆପଣ ତାହା ହିଁ କରନ୍ତୁ । ଅର୍ଥାତ୍ ଅଲ୍ଲୀ^{୧.୧} ଆଦେଶ ପାଳନ କରନ୍ତୁ । ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ପଛରେ ରହି ଖଣ୍ଡା ଦ୍ଵାରା ଲଢ଼ି ଚାଲିବୁ । ଏପରିକି ଆମେ ବରକୁଲ୍ ଗୁମାଦ୍ ଠାରେ ପହଞ୍ଚିଯିବୁ । ବରକୁଲ୍ ଗୁମାଦ୍ ପବିତ୍ର ମକ୍କା ବସ୍ତି ଠାରୁ ୫ରାତ୍ରିର ଦୂରତାରେ ଅବସ୍ଥିତ ଏକ ସହର ଥିଲା । ଏଥିରେ ହଜୁର^{୧.୧} ପବିତ୍ର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଚମକି ଉଠିଲା ଏବଂ ହଜୁର^{୧.୧} ଏହି କଥା ଶୁଣି ଅତି ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ।

ହଜରତ ଅବୁବକର^{୧.୧}ଙ୍କ ବୀରତ୍ଵ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହଜରତ ଅଲୀ^{୧.୧}ଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣନା ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ ହଜରତ ଅଲୀ^{୧.୧} ଏକଦା କହିଲେ; ସାହାବାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ବୀର ଓ ସାହାସି ହଜରତ ଅବୁବକର^{୧.୧} ଥିଲେ । ବଦର ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ଆମେ ହଜୁର^{୧.୧}ଙ୍କ ଶିବିର ତିଆରୀ କଲୁ ଏବଂ କହିଲୁ ଏବେ ହଜୁର^{୧.୧}ଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଦାୟିତ୍ଵରେ କିଏ ମୁତୟନ ରହିବ । ଯଦ୍ଵାରା କୌଣସି ଅମାନ୍ୟକାରୀ ଯେପରି ଆପଣ^{୧.୧}ଙ୍କର ତିଳେ ମାତ୍ର ଅନିଷ୍ଟ କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଅଲ୍ଲୀ^{୧.୧}ଙ୍କ ରାଶ ! ସେତେବେଳେ ଆମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଜଣେ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଏହି ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ଵକୁ ବହନ କରିବା ପାଇଁ ଆଗକୁ ପାଦ ବଜାଇଲେ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ହଜରତ ଅବୁବକର^{୧.୧} ନିଜ ଖଣ୍ଡା ଧରି ହଜୁର^{୧.୧}ଙ୍କ ନିକଟରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲେ । ସେଥିଅନ୍ତେ ବେଶ୍ ଦାୟିକତାର ସହିତ କହିଲେ; ହଜୁର^{୧.୧}ଙ୍କୁ କେହି ଜଣେ ହେଲେ ଅମାନ୍ୟକାରୀ ସ୍ଵର୍ଗ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ମୋ ସହିତ ମୁକାବିଲା କରି ନାହିଁ ।

ହଜରତ ମୁସଲେହ ମଉଦ^{୧.୧} ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ କୁହନ୍ତି; ବଦର ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ଯେତେବେଳେ ହଜୁର^{୧.୧}ଙ୍କ ସକାଶେ ଏକ ଶିବିର ତିଆରୀ କରାଗଲା ସେତେବେଳର ଅତି ସଂକଟାପର୍ଣ୍ଣ ଓ ଜଟିଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହଜୁର^{୧.୧}ଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ହଜରତ ଅବୁବକର^{୧.୧} ନିଜ ଖଣ୍ଡା ଧରି ଅତି ବୀରତ୍ଵର ସହିତ ଛିଡ଼ା ହୋଇଗଲେ । ସେହିଦିନ ସାରା ରାତି ହଜୁର^{୧.୧} ନିଜ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଶରଣେ ଅତି ଆତୁରତାର ସହିତ ଦୁଆ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାରେ ବ୍ୟତୀତ କରିଥିଲେ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସେନା ବାହିନୀରେ କେବଳ ଆପଣ ଏକାକୀ ହିଁ ଥିଲେ ଯେ ସାରା ରାତି ଜାଗ୍ରତ ଅବସ୍ଥାରେ ଅତିବାହିତ କରିଥିଲେ ।

ହଜରତ ଅବଦୁଲ୍ଲୀ^{୧.୧} ବିନ୍ ଅବବାସ୍^{୧.୧} କୁହନ୍ତି; ବଦର ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ୧୦୦୦ ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କ ମୁକାବିଲାରେ ମାତ୍ର ୩୧୯ ଜଣ ସାହାବାଙ୍କୁ ଦେଖି ହଜୁର^{୧.୧} କିବ୍ଲା ଆଡ଼କୁ ବୁଲି ପଡ଼ିଲେ ଏବଂ ନିଜର ଦୁଇ ହସ୍ତ ପ୍ରସାରିତ କରି ନିଜ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତାଙ୍କ ସମକ୍ଷରେ ବାରମ୍ବାର ଦୁଆ କରୁଥିଲେ, ହେ ଅଲ୍ଲୀ^{୧.୧} ! ତୁମେ ମୋ ସହିତ ଯେଉଁ ଅଜ୍ଞାକାର କରିଅଛ ତାହା ପୂରଣ କରିଦିଅ । ଆଜି ଯଦି ତୁମେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଏହି ଦଳକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅ ତେବେ ଭୁପୃଷ୍ଠରେ ଆଉ କେହି ତୁମର ଉପାସନା କରିବେ ନାହିଁ । ଏଥିରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{୧.୧} କହିଲେ; ହେ ଅଲ୍ଲୀ^{୧.୧}ଙ୍କ ରସୁଲ ! ଆପଣ ନିଜ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନିକଟରେ ଯେଉଁ ଆକୂଳ ଦୁଆ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛନ୍ତି, ତାହା ଯଥେଷ୍ଟ । ଏଥିରେ ଅଲ୍ଲୀ^{୧.୧}ତାଲା ଏହି ଆୟତ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲା

اِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابْ لَكُمْ اَنِّي مُّمِدُّكُمْ بِاَنْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدٰٓفِيْنَ ۝

ଇଦ୍ ତସ୍ତାଗିଥୁନା ରବ୍ବକୁମ୍ ଫାସ୍ତଜାବାଲକୁମ୍ ଅନି ମୁମିଦ୍ଦୁକୁମ୍ ବିଅଲ୍ଫିମ୍ ମିନଲ୍ ମଲାଲକତି ମୁରଦିଫିନ୍ (ଅନ୍ଫାଲ୍ ୯) ଅର୍ଥାତ୍ (ଏବଂ ସେହି ସମୟକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ମରଣ କର) ଯେତେବେଳେ ତୁମେମାନେ ନିଜ ପାଳନକର୍ତ୍ତାଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଭିକ୍ଷା କରୁଥିଲ, ସେତେବେଳେ ସେ ତୁମମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥନାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି କହିଥିଲେ, “ଆମେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଏକ ସହସ୍ର ଦେବଦୂତଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସାହାଯ୍ୟ କରିବୁ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ସୈନ୍ୟ ଦଳର ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ହେଉଥିବ ।

ବଦର ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ଯେତେବେଳେ ଘସାଶାନ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା ସେତେବେଳେ ହଜୁର^{୧.୧} ନିଜ ଶିବିର ମଧ୍ୟରୁ

ବାହାରକୁ ଚାଲି ଆସିଲେ ଏବଂ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କୁ (ପ୍ରଭୁଙ୍କ ମାର୍ଗରେ) ଜିହାଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କଲେ । ମୁସଲମାନମାନେ ନିଜ ନିଜ ଧାଡ଼ିରେ ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା ଗାନ କରୁଥିଲେ । ହଜୁର^{ସ.ଅ} ସ୍ୱୟଂ ସେମାନଙ୍କୁ ଜିହାଦର ବିଶେଷତ୍ୱ ବୁଝାଇଲେ ଏବଂ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ଆପଣଙ୍କ ଆଖପାଖରେ ରହି ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିଥିଲେ । ରଣକ୍ଷେତ୍ରରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}ଙ୍କ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରଦୀପ୍ତତା ଓ ବୀରତ୍ୱ ସର୍ବସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଆପଣ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁର୍ଭୂତ ଓ ମନ୍ଦ ସ୍ୱଭାବୀ ବିପକ୍ଷରେ ଲଢ଼ିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ଥିଲେ, ଏପରିକି ସେ ଆପଣଙ୍କ ନିଜ ପୁତ୍ର କାହିଁ ନହେଉ । ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}ଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅବଦୁର୍ ରହେମାନ ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କ ସାଥରେ ଯୁଦ୍ଧ ଲଢ଼ିବା ପାଇଁ ଆସିଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେ ଇସଲାମ ଧର୍ମରେ ଦିକ୍ଷାତ ହେଲେ ସେତେବେଳେ ସେ ନିଜ ପିତାଙ୍କୁ କହିଲେ; ବଦର ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ଆପଣ ମୋ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିଲେ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କଲି ନାହିଁ । ଏଥିରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} କହିଲେ; ପରମେଶ୍ୱର ତୁମକୁ ସର୍ତ୍ତମାର୍ଗ ଆଡ଼କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବା ନିୟତିକୃତ ଥିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ନଚେତ୍ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ରାଣ ! ଯଦି ମୁଁ ତୁମକୁ ଦେଖୁଥାନ୍ତି ତେବେ ନିଶ୍ଚିତ ନିହତ କରି ଦେଇଥାନ୍ତି ।

ମଦିନା ପହଂଚିବା ପରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ} ହଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ଯେ ବଦର ଯୁଦ୍ଧର କଏଦୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଫିଦ୍ୟା (ଶୁଳ୍କ) ହାସଲ କରି ସେମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେବା ଉଚିତ୍ । କାରଣ ସମ୍ଭବତଃ ଏହିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଆସତାରେ ଇସଲାମର ଉତ୍ସର୍ଗୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯିବେ । କିନ୍ତୁ ହଜରତ ଉମର^{ର.ଅ} ଏହି ରାୟ ବିପରୀତ ମତ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲେ; ଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିଦେବା ଉଚିତ୍ । ପରିଶେଷରେ ହଜୁର^{ସ.ଅ} ନିଜ ସ୍ୱଭାବ ଅନୁଯାୟୀ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}ଙ୍କ ପରାମର୍ଶକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ । ଅତଏବ ଆପଣ ଆଦେଶ ଦେଲେ ଯେଉଁ ଅମାନ୍ୟକାରୀମାନେ ଫିଦ୍ୟା ପୈଠ କରିଦିଅନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦିଅ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଏହି ଆଦେଶ ମୁତାବକ ଐଶୀବାଣୀ ମଧ୍ୟ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେଲା ।

ଓହ୍ୱଦ ଯୁଦ୍ଧ ମୁସଲମାନ ଓ କୁରୈଶ ମକ୍କାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଘଟିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନର ଆଧାରରେ ହଜୁର^{ସ.ଅ} ମଦିନାରେ ରହି ଅମାନ୍ୟକାରୀଙ୍କ ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ପ୍ରୟତ୍ନ ମଣ୍ଡୁଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଅଧିକାଂଶ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ତଥା ସହାବାଙ୍କର ଖୋଲା ପଡ଼ିଆରେ ଯାଇ ଶତ୍ରୁର ମୁକାବିଲା କରିବାକୁ ଜୋର ଦେବା ଓ ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ସାହ ଓ ବ୍ୟଗ୍ରତା ଦେଖି ହଜୁର^{ସ.ଅ} ସେମାନଙ୍କ କଥାରେ ରାଜି ହୋଇଗଲେ । ଯେତେବେଳେ ଆପଣ ନିଜ ଅସ୍ତ୍ର ଧରି ଅଲୁଃଙ୍କ ନାମ ନେଇ ବାହାରକୁ ବାହାରିଲେ । ସେତେବେଳେ କିଛି ସାହାବା ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ କହିଲେ; ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ନିଜ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପାଇଁ ଅନୁତପ୍ତ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ନିଜ ଭୁଲକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି, ଯେ ଆପଣ^{ସ.ଅ} ଯେପରି ଉଚିତ୍ ମଣ୍ଡୁଛନ୍ତି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତୁ । ସେମାନେ ଆପଣଙ୍କ ସାଥରେ ଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ ହଜୁର^{ସ.ଅ} ଉତ୍ତର ଦେଲେ, ଏହା ପ୍ରଭୁଙ୍କ ନବୀର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବିପରୀତ ଯେ ସେ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇ ପରେ ସେଥିରୁ ଓହ୍ଲି ଯିବ । ଏହା ପୂର୍ବରୁ କି ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟମୟ ପ୍ରଭୁ କୌଣସି ଫଳାଫଳ ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତୁ । ସୁତରାଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଯଦି ତୁମେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ଷା କର ତେବେ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣି ଯେ ଦୟାମୟ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଅନୁକମ୍ପା ଓ ସାହାଯ୍ୟ ତୁମ ସାଥରେ ରହିଛି ।

ହଜରତ ମିର୍ଜା ବଶିର ଅହେମଦ ସାହେବ^{ର.ଅ} ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଓହ୍ୱଦ ଯୁଦ୍ଧ ଦିନ ହଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ଚତୁର୍ପାର୍ଶ୍ୱରେ ସାହାବାମାନେ ଯେଉଁ ଉତ୍ସର୍ଗୀତାର ନମୁନା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ଇତିହାସ ପୃଷ୍ଠାରେ ତାହାର କୌଣସି ଉଦାହରଣ ମିଳୁ ନାହିଁ । ସେମାନେ ପ୍ରଜାପତି ପରି ଆପଣଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଖାତିର ନିଜ ଜୀବନ ଅର୍ପଣ କରି ଦେଇଥିଲେ । ଆପଣ^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ଉପରେ ଯେଉଁ ଆକ୍ରମଣ ହେଉଥିଲା ତାହାକୁ ସେମାନେ ନିଜ ଉପରକୁ ପାଛୋଟି ନେଉଥିଲେ ଏବଂ ଶତ୍ରୁର ପ୍ରତିରୋଧ କରୁଥିଲେ । ଏପରି ଗୋଟିଏ ସମୟ ଆସିଲା ଯେତେବେଳେ ହଜୁର^{ସ.ଅ}ଙ୍କ ନିକଟରେ ମାତ୍ର ଦୁଇ ଜଣ ମୁସଲମାନ ରହି ଯାଇଥିଲେ । ସେହି ଉତ୍ସର୍ଗୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହଜରତ ଅବୁବକର^{ର.ଅ}, ହଜରତ ଅଲୀ^{ର.ଅ}, ହଜରତ ଜୁବେର୍^{ର.ଅ}, ହଜରତ ସାଦ୍ ବିନ୍ ଓକାସ୍^{ର.ଅ}, ଅବୁ ଦଜାନାଃ ଅନସାରୀ^{ର.ଅ}, ହଜରତ ସାଦ୍ ବିନ୍ ମାଜ୍^{ର.ଅ} ଓ ହଜରତ ତଲହା ଅନସାରୀ^{ର.ଅ} ଆଦି ସାହାବାଗଣ ରହିଯାଇଥିବାର ବର୍ଣ୍ଣନା ମିଳୁଅଛି ।

